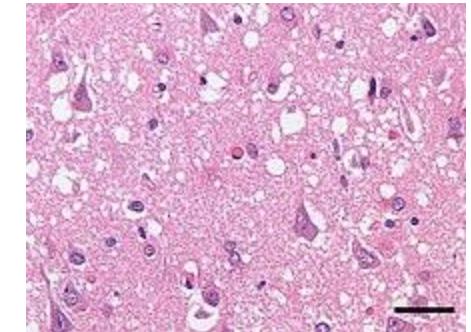

SUBVIRUSNI PATOGENI

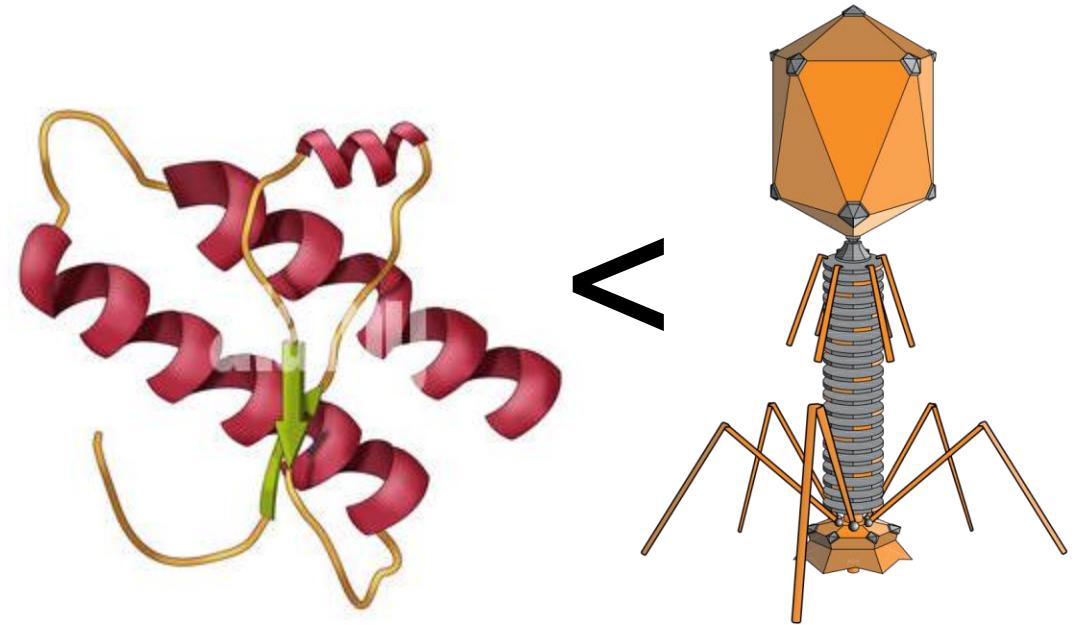
TAMARA-ANA KRUŠELJ

PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

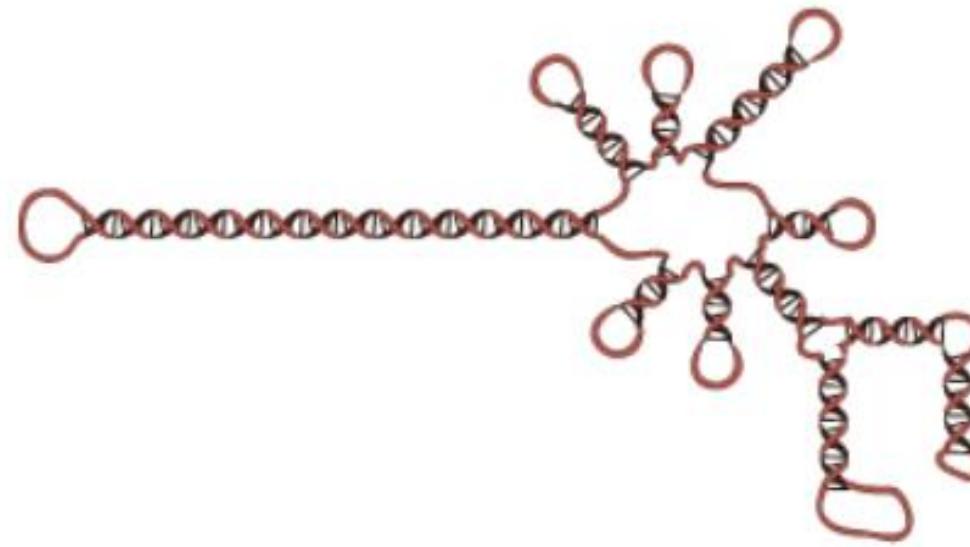
SUBVIRUSNI PATOGENI

- druga polovica 20. stoljeća
- manji od virusa
- strukturno i funkcionalno manji od virusa
- neživuće čestice
- bolesti biljaka, životinja, ljudi

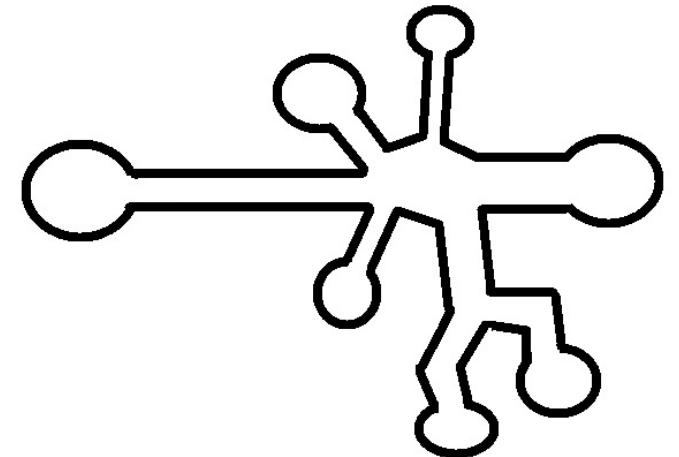
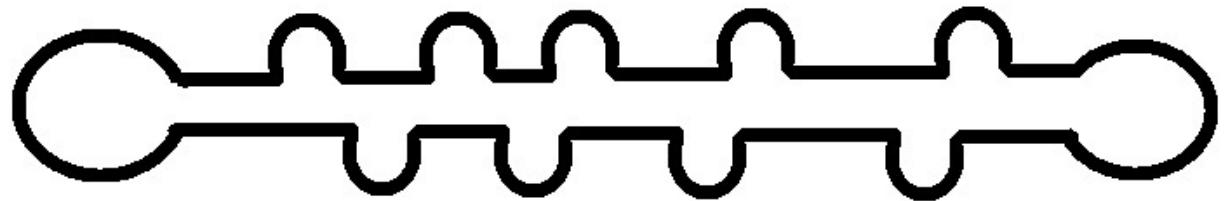
SUBVIRUSNI PATOGENI

- I VIROIDI
- II VIRUSNI SATELITI
- III PRIONI

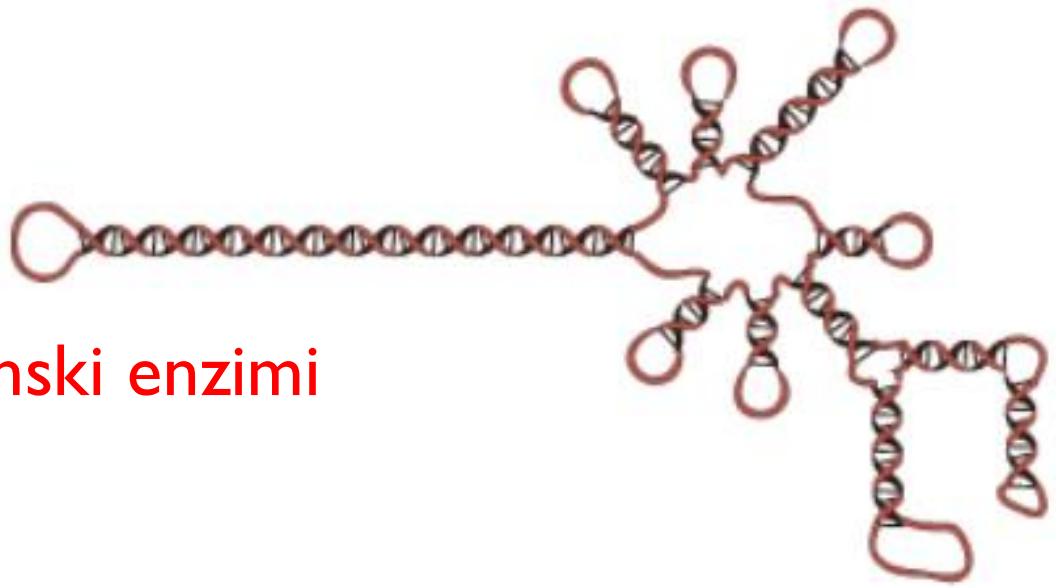

VIROIDI

- Gola ciklička RNA
- Biljne bolesti
- Hepatitis D u čovjeka?
- 30 poznatih vrsta

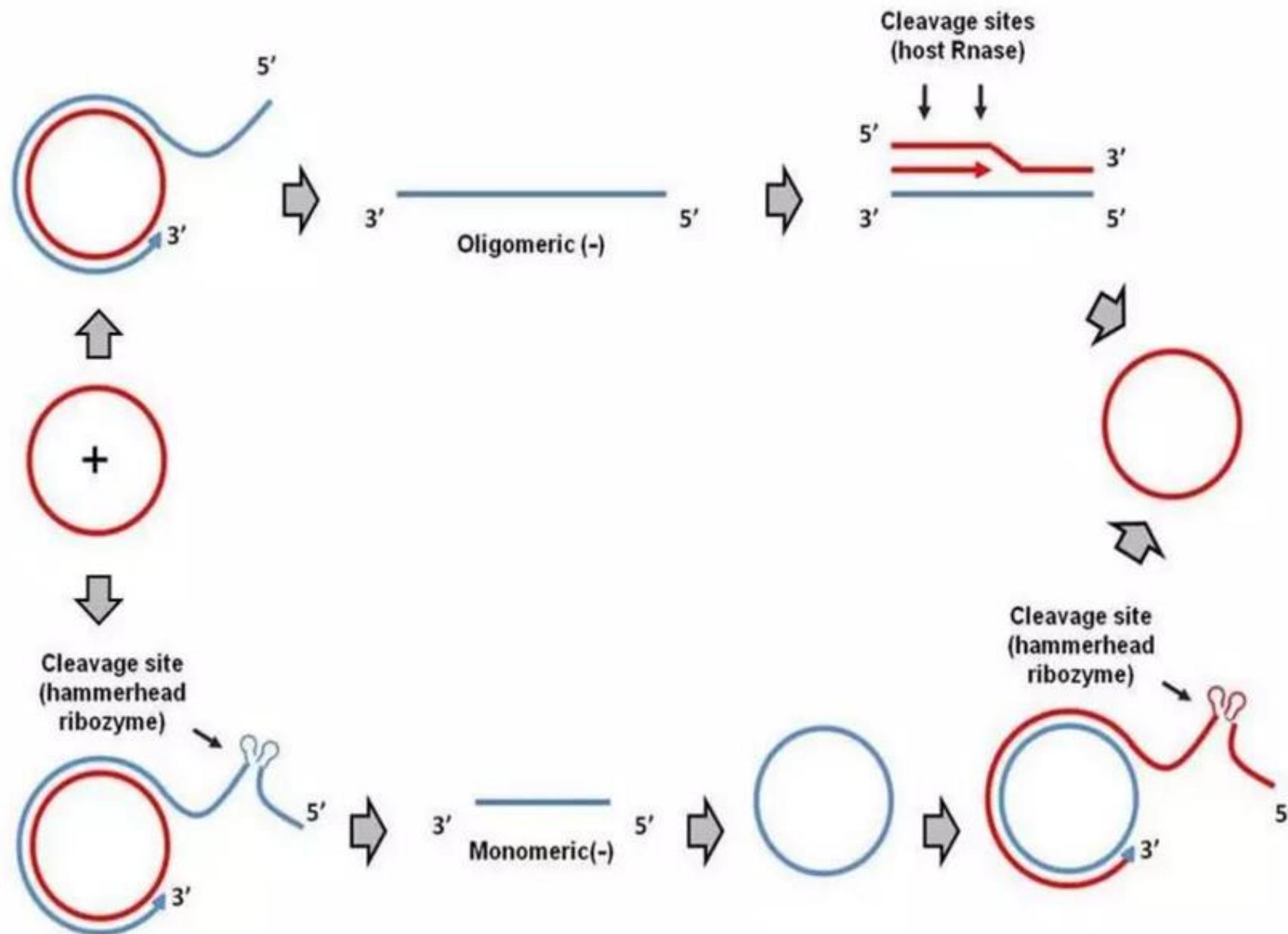

REPLIKACIJA VIROIDA

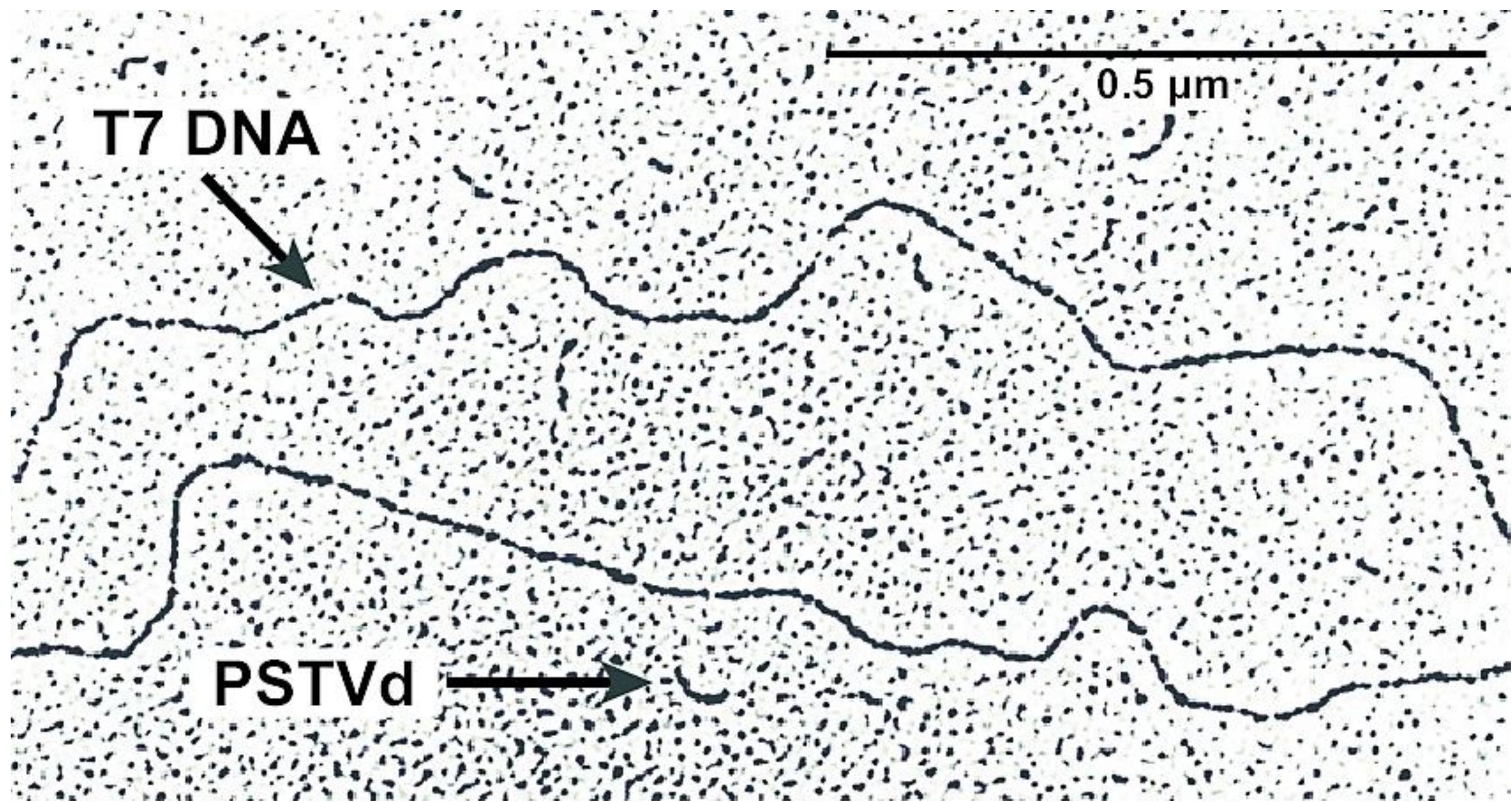
- Replikacija u biljnim stanicama: **domaćinski enzimi**
- Premali da nose genetičku uputu
- Plazmodezmiji, mitoza
- Inficirani biljni materijal: sjemenke, pelud, dio biljke
ali i poljodjelskim alatom, vegetativnim razmnožavanjem

Pospiviroidae
Family
Asymmetric Pathway

VIRUSI I VIROIDI

VIRUSI	VIROIDI
Više od 2000 dušičnih baza	Od 246 do 467dušičnih baza
RNA ili DNA	RNA
Proteinski omotač, kapsida	Gola RNA
Genetički materijal kodira za proteine	RNA ne kodira za proteine
Replikacija RNA u jezgri ili citoplazmi tuđe stanice	Replikacija RNA isključivo u jezgri (ili u kloroplastima)

BOLESTI UZROKOVANE VIROIDIMA

- Viroid vretenastog gomolja krumpira
  - Prvi otkriven, prije oko 40 godina
  - Zaostajanje u rastu nadzemne stabljike
  - Smanjen prinos i kvaliteta gomolja

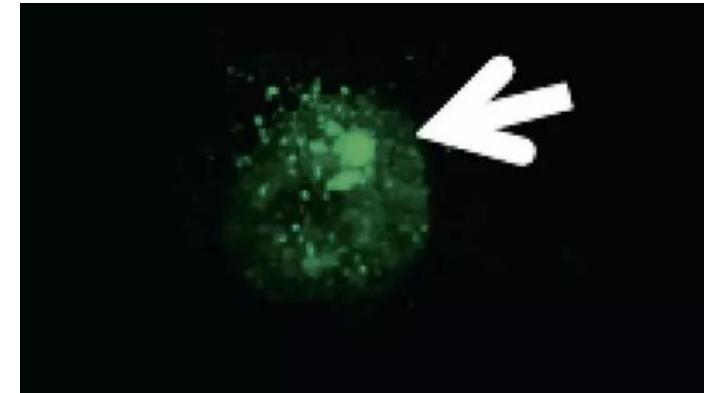
BOLESTI UZROKOVANE VIROIDIMA

- Viroid ljuštenja kore na stablima agruma
  - Limuni, naranče, mandarine
  - Ljuštenje kore → ugibanje stabla
  - Tropska područja: ugibanje kokosovih palmi

SATELITNE RNA

- Poznato oko 40 vrsta
- Linearna ili ciklička RNA
- Nesamostalni biljni patogeni
- Replikacija → virusni enzimi
- Rasprostranjuju ih virusni vektori → „lisne uši” sa **virusom pomagačem**

SATELITNE RNA

- Ne dijele homologiju sa nukleotidnog slijeda s pomoćnim virusom
- Pomoćni virus:
  - Nema učinka
  - Ublaženi simptomi
  - Pogoršani simptomi

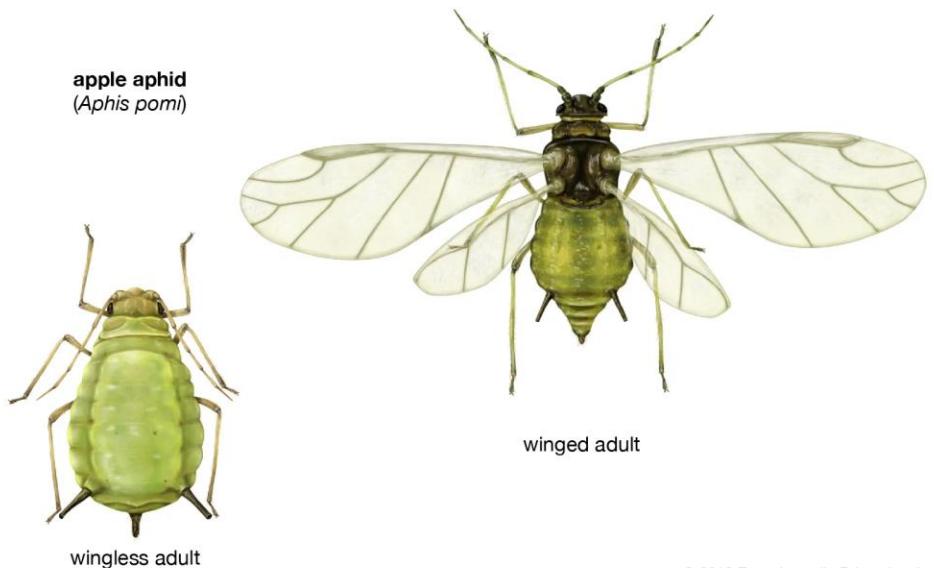
SATELITNA RNA VIRUSA MOZAIKA KRASTAVCA

- Prva otkrivena satelitna RNA
- 300 – 400 nukleotida
- Y – satelitna RNA
- Zeleni mozaik → žuto
- Japan, 1981.

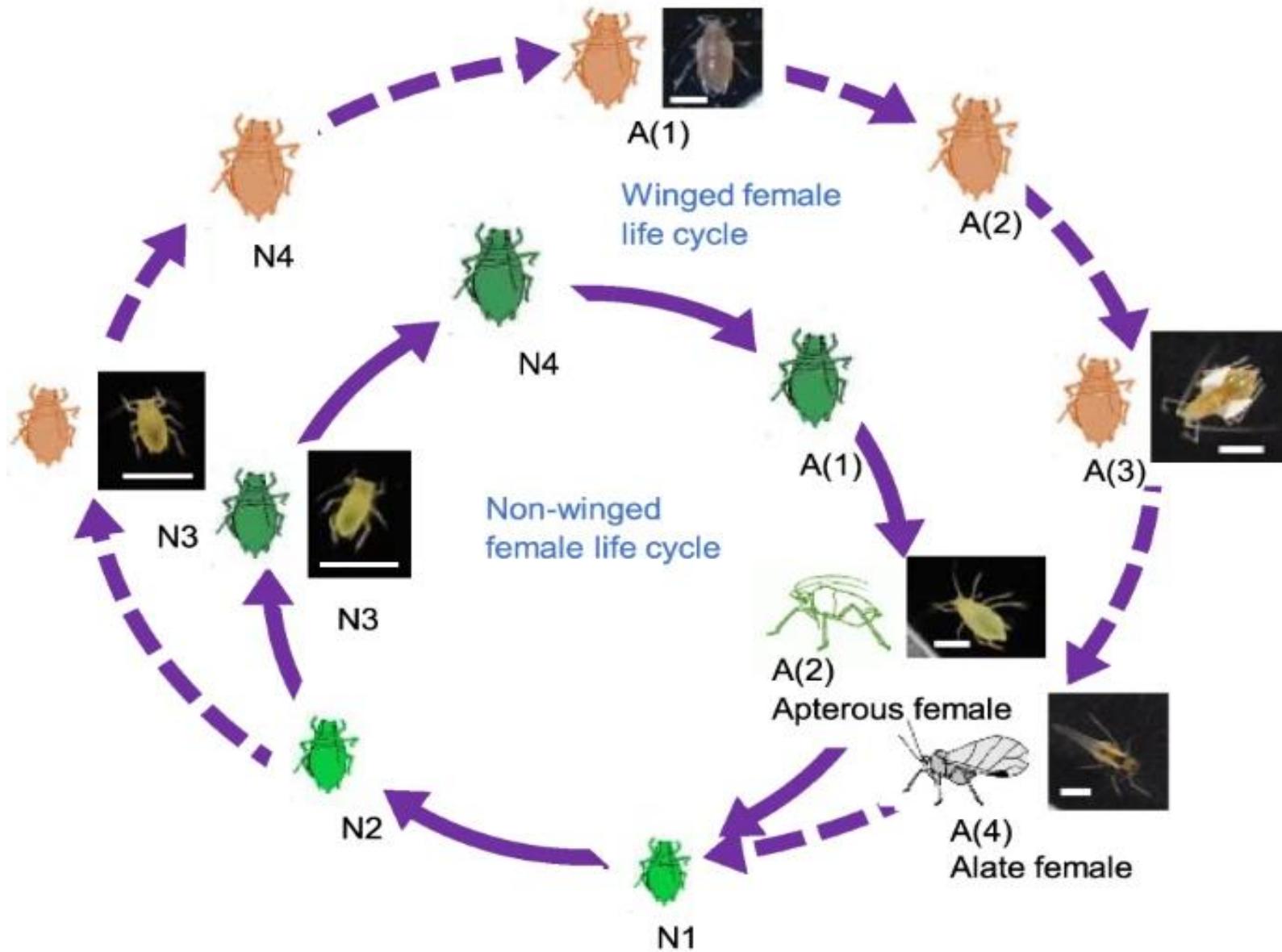
CMV - VIRUS

- Cucumber Mosaic Virus
- Satelitna RNA:
  - Lisne uši (žuta boja)

© 2013 Encyclopædia Britannica, Inc.

CMV - VIRUS

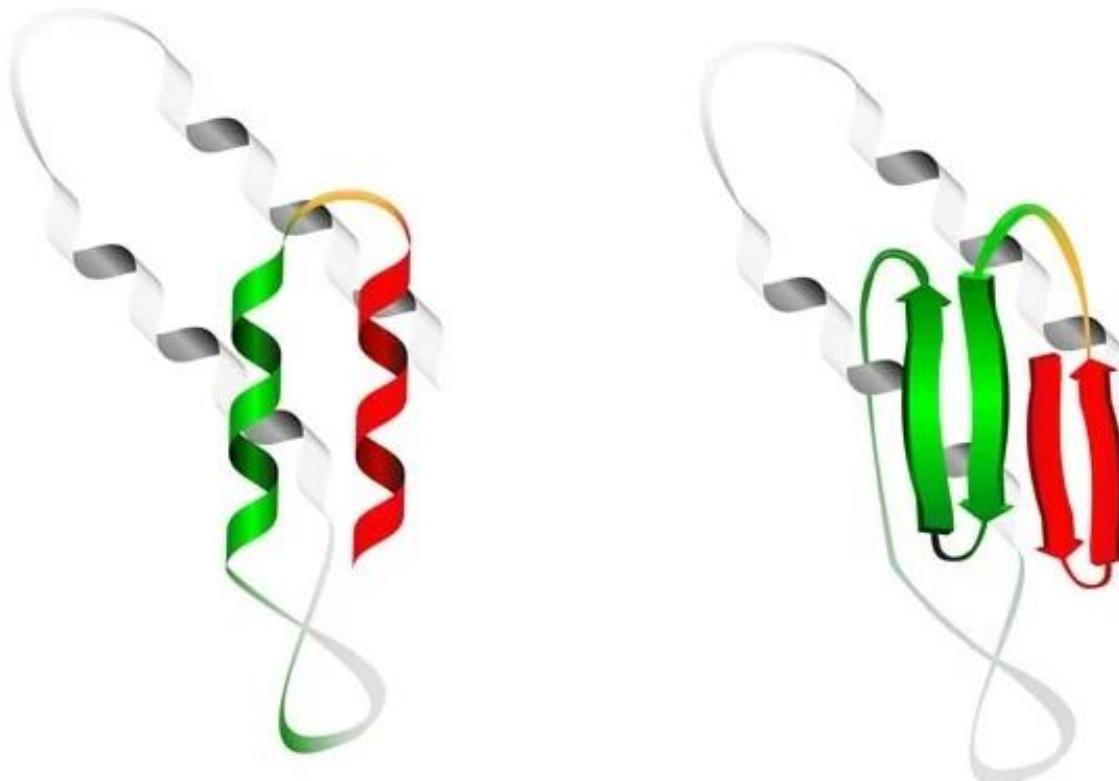

PRIONI

- Protein infectious **only**
- nemaju genetički materijal
- Isključivo proteinski
- β - ploče

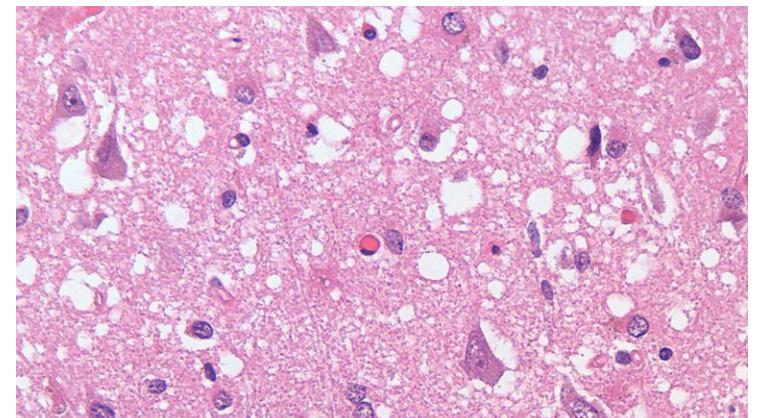
PrP^c
is a normal protein

PrP^{Sc}
the disease-causing form of the
prion protein

PRIONI

- Gen za sintezu → svi sisavci
- Normalna funkcija → prijenos živčanih podražaja
- mutacije

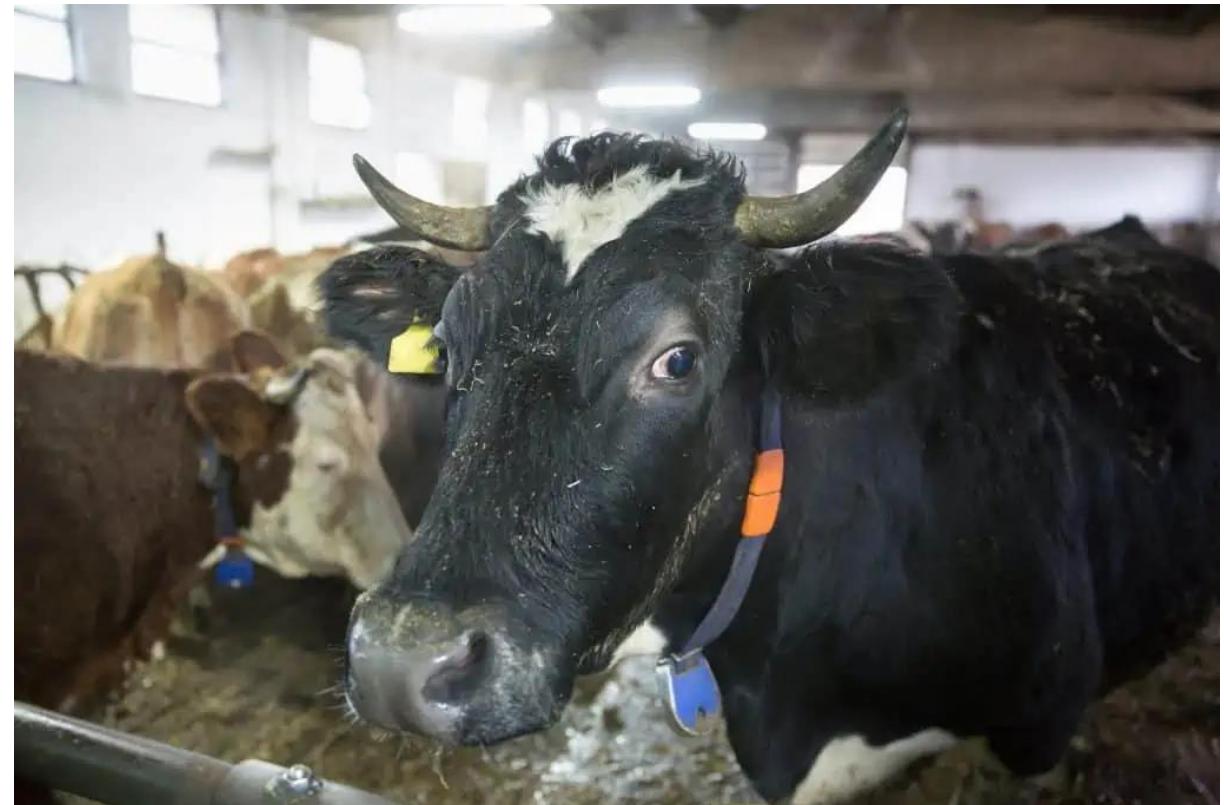
SKREPI

- Patogen prion → struktura normalnih priona
- Skrepi (*scrapie*): bolest ovaca
  - Svrbež

KRAVLJE LUDILO

- Prehrana životinjskim brašnima
- Goveđe ludilo
  - Zaražena govedina
  - Neurodegenerativna bolest
  - VB, 1985.

KRAVLJE LUDILO

- Porasla cijena soje i ribljeg brašna
- Dezorientiranost, gubitak ravnoteže
- Nervoza, agresija, manje mlijeka, gubitak na težini
- Inkubacija: 2-5 godina
- Krava → tele: 10%

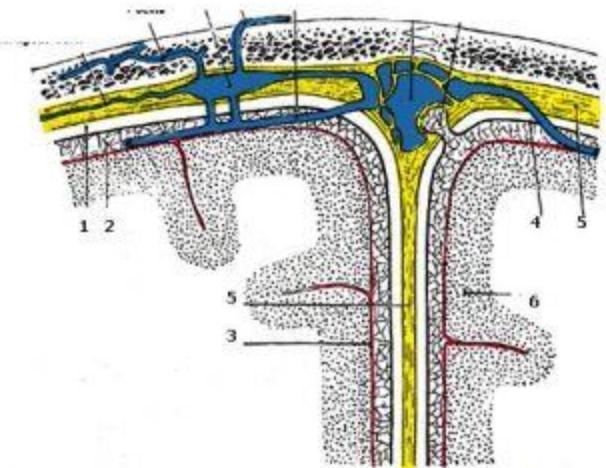
KOD LJUDI

- zaboravnost, bezvoljnost, umor, poremećaji spavanja
- grčenje mišića, poremećaji vida i sluha, depresija, napadi agresivnosti
- Smrt: 2 godine (upala pluća)
- 164 umrlih (154 VB)

ZARAZA?

DA

NE

KRAJ

- Hvala na pažnji

- Jesi čula za bolest ludih krava?
- Šta me brigaaaaaa, ja sam kamion!